

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – I

Introductie in Vedantisch zelfonderzoek

Verklaring van veelgebruikte Vedanta begrippen

Informatie uit de klassieke Vedanta traditie doorgegeven door Adi Shankaracharya – Swami Chinmayananda, Swami Dayananda Saraswati, en Swami Paramarthananda (traditionele sanyassis in de Saraswati orde), en James Swartz, Ted Schmidt. Samengesteld, bewerkt en vertaald uit het Engels door Jivan Rethmeier. Vedanta is gebaseerd op de ca. drieduizend jaar oude Indiase Vedische Geschriften, met name op belangrijke bronteksten als de Bhagavad Gita, Upanishads, en Brahma Sutras. Het is een “brahma vidya”, een bewustzijnswetenschap, waarin het vrij zijn van beperkingen – ultieme innerlijke vrijheid – als hoogste menselijke doel gezien wordt.

Immoreel versus amoreel

Immoreel: ingaand tegen de dharma. | Amoreel: niets met goed of kwaad te maken hebbend.

Individu

De begrensde identiteit die we denken te zijn (“degene die in je paspoort staat”). Vedanta noemt het individu steevast “het schijnbare individu”, waarmee verwezen wordt naar het feit dat het individu een combinatie is van het lichaam-mind-zintuigen-complex plus de vasanas die het aansturen en gebruiken als vehikel om zich in de wereld te manifesteren. Het individu identificeert zich met dat lichaam-mind-zintuigen-complex en de vasanas via de Ahamkara (ego of IK-gedachte). De schijnbare persoon is eigenlijk een bijproduct van zijn of haar vasanas. Ook al is het individu “schijnbaar echt”, het is wel tastbaar, bestaand. Het is echter wel veranderlijk en tijdgebonden. “Schijnbaar echt” betekent dat het manifeste universum geen onafhankelijk bestaan van zichzelf heeft. Het is volledig afhankelijk van Brahman, het Zelf, voor zijn bestaan, daar Brahman zowel datgene is waaruit het gemaakt is als de intelligentie die zorgt voor de levendheid en werking ervan.

Inert

Willoos; bewegingloos; energieloos; niet-levendheid.

Intuïtie

Intuïtie is onderdeel van het intellect, gebaseerd op geheugen en ervaring. Als het intellect helder en rustig (sattvisch) is kan het tips ontvangen vanuit het causale lichaam, het onderbewuste. Het “leest” dit als het ware, pikt geneigdheden op. Intuïtie is gebaseerd op onze conditionering, is niet constant en kan niet vertrouwd worden. Je kunt het ene moment een bepaalde intuïtie hebben betreffende een specifieke persoon of situatie om vervolgens op een ander moment te ontdekken dat deze intuïtie niet klopt omdat er inmiddels al weer een heel ander inzicht is.

Intuïtie is dus geen betrouwbaar kennisinstrument. Alleen kennis is een betrouwbare bron van informatie die we kunnen gebruiken als we de mind willen bevrijden van zijn geprogrammeerde manieren van waarneming van de realiteit. Een betrouwbaar kennisinstrument is: (1) altijd, (2) in elke situatie, en (3) voor iedereen geldig en is onafhankelijk van persoonlijke opinies, overtuigingen of interpretaties. Vedanta is een kennisinstrument dat aan deze kwalificaties voldoet. Zij accepteert intuïtie niet als een betrouwbaar kennisinstrument, omdat het onderhevig is aan individuele filters, voorkeuren en weerstanden, en voortdurend verandert.

Vedantische Begrippenlijst - I

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – I

Intuïtie (vervolg)

Zolang onze zelfkennis nog niet stevig is zullen intuïtieve impulsen misleidend zijn en onbetrouwbaar. Als intuïtie niet gebaseerd is op zelfkennis dan is het dus op onwetendheid gebaseerd, op interpretatie. Net als bij emoties komt en gaat intuïtie, telkens verschillend van moment tot moment. Als onze zelfkennis daarentegen stevig is dan zullen al onze acties in lijn zijn met het universele dharma en ons persoonlijke dharma. We hoeven dan niet na te denken over onze respons op de informatie die in de mind komt vanuit het veld (Isvara), omdat we zonder hapering automatisch spontaan, intuïtief, als het Zelf – puur bewustzijn – reageren op onze omgeving. Met zelfkennis als onze gids zullen we geen fouten maken, omdat we niet in conflict zijn met wat is.

Kortom, zolang de onwetendheid over onze ware aard nog aan het roer staat kunnen we maar beter niet vertrouwen op onze intuïtie, omdat deze dan meer dan waarschijnlijk niet juist zal zijn. Als we denken dat onze intuïtie over zelfkennis gaat is het goed het volgende te bedenken. Hoe kunnen we – zolang we nog niet door-en-door gegrond zijn in zelfkennis – zeker weten dat wat we denken accuraat is, in lijn met de geschriften, en dat het niet onze eigen interpretatie is van wat de geschriften zeggen?

Isvara

“God”. Een personifiëring van het geheel aan fysieke, psychologische en ethische wetten dat de werking van het manifeste universum beheerst (dharmaveld). Het is de onpersoonlijke intelligentie waardoor het manifeste universum geïnformeerd wordt en functioneert volgens de wetmatigheden waaruit het bestaat.

In puur bewustzijn is een kracht (maya – macrokosmische onwetendheid) die het doet voorkomen alsof het Zelf, het onbegrensde Zijn, het totaal is van het ontelbare aantal begrensde objecten die tezamen het manifeste universum vormen. Maya conditioneert schijnbaar het onbegrensde bewustzijn door het zijn onbegrensde natuur te doen “vergeten” en de rol aan te nemen van de alwetende en almachtige Isvara, creator van de manifestatie, de “shrishtihiti-laya-karta”, de creator, instandhouder en ontbinder van het universum. Maya en Isvara zijn in essentie hetzelfde.

Isvara (puur bewustzijn plus maya) is zowel de “intelligente oorzaak”, dat wat uit materie vormen creëert, als die materie zelf. Anders gezegd, Isvara is zowel oorzaak als effect. De analogie die hier wordt gebruikt is die van het web van de spin, dat uit de spin tevoorschijn komt en uit die spin gemaakt is. Puur bewustzijn is non-duaal, dus er is er geen “echte” wereld. Zodra maya verschijnt gebeurt het volgende: puur bewustzijn + gunas => Isvara, de creator; en vervolgens verschijnt de schijnbare creatie.

Itihasa

Let.: “dit is hoe het was”; naam voor historische poëzie zoals de Ramayana, toegeschreven aan Valmiki, en de Mahabharata, toegeschreven aan Vyasa. Het gaat steeds om historische gebeurtenissen die gebruikt worden om Vedische waarheden te illustreren. Ook epische literatuur genoemd.